

אֲרִיִּיתָא כִּלְא, וְכַל בְּרַכָּאן מִימִינָא, דְּאֶחִיד בְּהַ פְּהֵן. וּבְגִין דָּא כָּל
תְּרַם צְרִיךְ לְמִיחָב לִיהַ לְכַהֲנָא, דְּאִיהוּ אָכִיל לִיהַ בְּנוּרָא, וְשַׁעֲי לִיהַ
מִעֲלָמָא, וְשָׂכִיךְ אִשָּׁא מְשַׁמְאֵלָא בִּימִינָא, דְּאִיהוּ מִינָא, וּבִיחַ (אסתר ז)
וּחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׂכְכָה.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה, וְאוּקְמוּהָ תְּרִי מִמָּאָה,
מָאִי תְּרוּמָה. רַבְּנֵן דְּמַתִּיבְתָא, הַאי תְּרוּמָה דְּעֲרִיכִין
לְאַפְרָשָׁא תְּרִי מִמָּאָה, בְּסַתְרֵי תוֹרָה מָאִי נִיהוּ. מָאֵן דְּבַעֲי לְמַטְעֵם,
אִי הוּא זָר יוֹמַת וְהֵינּוּ אֵל זָר סְמָא"ל. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
(שמות כח) וַיִּקְחֻ לִּי תְּרוּמָה, תְּרִי מִמָּאָה, לְיַחֲדָא לִיהַ תְּרִין זְמָנִין
בְּיוֹמָא, דְּהֵינּוּ תְּרִי מִמָּאָה, בְּתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִים אַתְּוּן דְּשִׁמְעַ וּבְרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד דְּעַרְבִית, וּבְתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִים אַתְּוּן
דְּשַׁחְרִית, חֲסָרִין תְּרִין מִמָּאָה, אֵינּוּן שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, וְתַתָּאָה,
בְּתַרְוּוּיָהוּ צְרִיךְ לְיַחֲדָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַמָּה דְּתַרְוּוּיָהוּ. מְדָה
דְּתַרְוּוּיָהוּ. מָאָה בְּאַמָּה. אַמָּ"ה בְּאַתְוּוּי מָאָ"ה אִיהוּ וְאִיהוּ בְּהַפּוּךְ
אַתְּוּן, הַא"ם.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שכח) וַיִּקְחֻ לִּי תְּרוּמָה, תְּרִי (שְׁנַיִם) מִמָּאָה, לְיַחֲדָו
פְּעֻמִּים בְּיוֹם, שְׁהֵינּוּ שְׁנַיִם מִמָּאָה, בְּאַרְבַּעִים
וְתַשְׁעֵ אוֹתִיּוֹת שֶׁל "שְׁמַע" וּ"בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד" שֶׁל עַרְבִית, וּבְאַרְבַּעִים
וְתַשְׁעֵ אוֹתִיּוֹת שֶׁל שַׁחְרִית. חֲסָרִים שְׁנַיִם
מִמָּאָה, הֵם שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה וְתַתְּוֹנָה,
בְּשִׁנְיָהֶם צְרִיךְ לְיַחֲדָ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אַמָּה שֶׁל שְׁנֵיחָם, מְדָה שֶׁל שְׁנֵיחָם, מָאָה
בְּאַמָּה. אַמָּ"ה בְּאוֹתִיּוֹת מָאָ"ה הוּא, וְהוּא
בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת הַא"ם.

וְכַל הַבְּרֻכּוֹת מִימִין, שְׂבָה אַחוּז הַכֹּהֵן. וּמִשּׁוּם
זֶה כָּל תְּרַם צְרִיךְ לְתַת לְכַהֵן, שֶׁהוּא אוֹכֵל
אוֹתָהּ בָּאֵשׁ וּמִשְׁמִיד אוֹתָהּ מִהָעוֹלָם,
וְשׂוֹכְכַת הָאֵשׁ מְשַׁמְאֵל בְּיָמִין, שֶׁהוּא מִיָּם,
וּבו (אסתר א) וּחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׂכְכָה.

מִצְוָה אַחַר זֶה – לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה גְּדוּלָּה,
וּפְרִשׁוּהָ שְׁנַיִם מִמָּאָה. מַה זֶה תְּרוּמָה? חֲכָמִי
הִישִׁיבָה, הַתְּרוּמָה הַזֹּאת שְׂצָרִיכִים לְהַפְרִישׁ
שְׁנַיִם מִמָּאָה, בְּסַתְרֵי תוֹרָה מִי הֵם? מִי
שְׂרוּעָה לְמַעַם – אִם הוּא זָר, יוֹמַת. וְהֵינּוּ אֵל
זָר, סְמָא"ל. שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (שמות

וְעוֹד (במדבר טו) וְהָיָה בְּאֲכַלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לִי, תְּרִימוּ, כְּגוֹן (חֲבֻקִּיק א) רוּם יִדְהוּ נִשְׂא, וְאִינוֹן עֶשֶׂר אֲצַבְעָאן, דְּסֻלְיָן דְּלִהוֹן לְעֶשֶׂר סְפִירָן, דְּאִינוֹן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, דְּסֻלְיָן מ"ה. וּבְאִתְּוֹן דְּאֶלְפָּא בֵּיתָא, מָה סְלִיק מֵא"ה, י"ם ה"ץ. וְהֵאֵי אִיהוּ דְּאוּקְמוּהָ רַבְּנֵי מֵאֲרֵי מִתְּנִיתִין, (דְּבָרִים י) וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יִי אֶלְהִיד שׁוֹאֵל מֵעַמּוּד, וְאָמְרוּ, אַל תִּקְרִי מָה אֶלָּא מֵאָה, לְקַבֵּל מֵאָה בְּרַכָּאן דְּמִחְיֵיב בְּר נֶשׁ לְבָרְכָא לְמֵאֲרִיָּה בְּכָל יוֹמָא, וְהֵאֵי אִיהוּ דְּצֻרִיד בְּר נֶשׁ לְמִטְעַם בְּכָל יוֹמָא לְמֵאֲרִיָּה, וּבְגִין דָּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וּכְמָה תְּרוּמוֹת אִינוֹן, אֵית תְּרוּמָה מִדְּאוּרִיָּתָא, תּוֹרָה מ'. וְהֵאֵי אִיהוּ תְּרוּמָה, תּוֹרָה דְּאִתְּיַחֲבַת בְּאַרְבָּעִים יוֹם. וְאִי תִימְרוּן דְּאֶכִּילְנָא מְנַה, הָא כְּתִיב (שְׁמוֹת לד) וַיְהִי מִשָּׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לָחֵם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה. נְטִירַת הָוָה עַד הַשְּׁתָּא הֵאֵי תְּרוּמָה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. וּכְיִזְן דְּמִלְפָּא לָא אָכַל, אִידָּ אֶכְלִין עֲבָדִי, דְּהֵא לְבַתָּר דְּאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי, לְבַתָּר אֶכְלוּ רַעִים, יִכְלוּן עֲבָדִי.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

לִי תְרוּמָה.

וּכְמָה תְּרוּמוֹת הֵן? יֵשׁ תְּרוּמָה מִהַתּוֹרָה, תּוֹרָה מ'. וְזוּהִי תְּרוּמָה, תּוֹרָה שְׁנַתְנָה בְּאַרְבָּעִים יוֹם. וְאִם תֵּאמְרוּ שְׁאֶכְלִתִי מִמְּנַה, הֲרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת כד) וַיְהִי מִשָּׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה. (שְׁמוֹת לד) לָחֵם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה. שְׁמוּרָה הֵיטָה תְּרוּמָה זוּ עַד כַּעַת לְקוּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּכְיִזְן שְׁתַּמְלֵךְ לֹא אָכַל, אִידָּ אֶכְלוּ הָעֲבָדִים? שְׁהֲרִי לְאַחַר שְׁאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי, אַחַר כֵּךְ - אֶכְלוּ רַעִים, יֶאֱכְלוּ עֲבָדִי.

וְעוֹד, (במדבר טו) וְהָיָה בְּאֲכַלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לִי. תְּרִימוּ, כְּמוֹ (חֲבֻקִּיק א) רוּם יִדְהוּ נִשְׂא. וְאוֹתָן עֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת שְׁעֻלִיתָם לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שְׁהוֹן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שְׁעוּלִים מ"ה. וּבְאוֹתִיוֹת אֶלְפָּא בֵּיתָא, מָה עוֹלָה מֵא"ה, י"ם ה"צ. וְזוּהוּ שְׁפָרְשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, (דְּבָרִים י) וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֶלְהִיד שׁוֹאֵל מֵעַמּוּד. וְאָמְרוּ, אַל תִּקְרִי מָה אֶלָּא מֵאָה, כְּנֶגֶד מֵאָה בְּרַכּוֹת שְׁמַחֲיב אָדָם לְבָרֵךְ אֵת רַבּוֹנוּ בְּכָל יוֹם, וְזוּהוּ שְׁצֻרִיד אָדָם לְהִטְעִים בְּכָל יוֹם לְרַבּוֹנוּ, וּמִשּׁוּם זֶה וַיִּקְחוּ

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְהַפְרִישׁ (נ"י לוי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְאִיהִי) (נ"א תְּרוּמוֹת) מַעֲשֵׂר לְלוֹי, וְאִיהִי שְׂכִינְתָא מִסְטַר דִּימִינָא דְאִיהוּ חֶסֶד, תְּרוּמָה גְדוּלָה לְבַהֲן. מִסְטַרָא דְשָׂמְאָלָא, דְאִיהוּ גְבוּרָה, תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְלוֹי, דְאִיהִי שְׂכִינְתָא.

יז"ד ה"י וְא"ו ה"י, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים לְפָר, מִסְטַרָא דְהַהוּא דְאִתְמַר בֵּיהּ, (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמַאל, וְדָא גְבוּרָה. וְעֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ, וְדָא יז"ד ה"א וְא"ו ה"א (נ"א יז"ד ה"י וְא"ו ה"י), דְסָלִיק לְעֶשֶׂר אַתְּוּוֹן, הַאי עֶשְׂרוֹן. וְעֶשֶׂר לְמ"ה וּמ"ה לְמַאָה.

אַבְל שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים י' י' י', (נ"א דָא יז"ד ה"י וְא"ו ה"י) וְסָלְקִין (ס"א ל' לוי י') לָל', וְעֶשֶׂר סְפִירָן בְּהוֹן, סָלְקִין שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים בִּיעִים וְכֹלָא יז"ד, חוֹמֵשׁ בִּיעָה, וְתוֹסַפֵּת מִצַּד ה', וְהַכִּי מַעֲשֵׂר, דְאִיהוּ פְּקוּדָא לְהַפְרִישׁ יִשְׂרָאֵל מַעֲשֵׂר, מִסְטַרָא דְאֵת י', מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר, חַד מִחֲמֵשׁ מִסְטַרָא דְאֵת ה'. כָּל עֶשְׂרוֹן דְאֵת י', וְאִיהִי שְׂכִינְתָא חַד מַעֲשֵׂר סְפִירָן. א' מִחֲמֵשׁ, אִיהוּ מִסְטַרָא דְתַפְאָרַת, דְאִיהוּ חֲמִשָּׁה מִפְתָּר. וְכַד תַּחֲשׁוּב מִמְלָכוֹת עַד תַּפְאָרַת, תִּשְׁכַּח תַּפְאָרַת חֲמֵשׁ מִתְאָא לְעֵילָא. וְשְׂכִינְתָא חֲמִשָּׁה לְגַבִּיהּ.

לשון הקודש

ועולים (ל' ל' י') לשלשים, ועשר ספירות בהם עולים ארבעים ושלש ביצים, והכל יז"ד, חמש ביצה, ותוספת מצד ה', וכך מעשר, שהיא מצוה להפריש ישראל מעשר מצד האות י', מעשר מן המעשר, אחד מחמש מצד אות ה'. כל העשורים של אות י', והיא השכינה, אחת מעשר ספירות. א' מחמש הוא מצד התפארת, שהוא חמש מפתר. וכשתחשב ממלכות עד תפארת, תמצא תפארת חמש מפתר למעלה, ושכינה חמישית אליו.

מִצְוָה אַחַר זֶה – לְהַפְרִישׁ (לוי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְהִיא) (תְּרוּמוֹת) מַעֲשֵׂר לְלוֹי, וְהִיא שְׂכִינְתָא מִצַּד יְמִין, שְׁהוּא חֶסֶד. תְּרוּמָה גְדוּלָה לְבַהֲן, מִצַּד שְׂמַאל, שְׁהוּא גְבוּרָה. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְלוֹי, שְׁהִיא שְׂכִינְתָא.

יז"ד ה"א וְא"ו ה"י. (במדבר כח) שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים לְפָר, מִצַּד אוֹתוֹ שְׂנַאֲמַר בּוֹ, (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמַאל, וְזוֹ גְבוּרָה. וְעֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ, וְהוּוּ יז"ד ה"א וְא"ו ה"א (יז"ד ה"י וְא"ו ה"י), שְׁעוּלָה לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת, עֶשְׂרוֹן זֶה. וְעֶשֶׂר לְמ"ה, וּמ"ה לְמַאָה.

אַבְל שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים י' י' י', (זח יז"ד ה"י וְא"ו ה"י)

וּמִסְטָרָא אַחְרָא אִיהִי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְאֵיל, וּכְלִילַת י' י' הַכֶּפֶף
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה י' ה' ה', לְאֵיל דָּא ו',
דְּאִיהוּ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, וְהִיא אִיהוּ עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה הַכֶּפֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ.
וְעוֹד, שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים, י' י' מִן וַיִּצֶר. לְאֵיל ו' מִן וַיִּצֶר. וְכֹלָא א', י'
לְעֵילָא, י' לְתַתָּא, ו' בְּאִמְצַעֵיתָא. וְעוֹד שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים אֵינוֹן י' י'.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְהַפְרִישׁ תּוֹדָה. וּרְבַנְן מְאִירֵי מִתְּנִיתִין אוֹקְמוּהָ,
דְּתוֹדָה עֶשְׂרִים עֶשְׂרוֹנִים, וּמִתְּפַלְגִין עֶשְׂרֵה עֶשְׂרוֹנִין
לְחֻמֵין, וְעֶשְׂרֵה לְמִצְעָה. וּמַעֲשָׂרָה שֶׁל מִצְעָה, עוֹשִׂים שְׁלֹשִׁים מִצְוֹת.
וּמַעֲשָׂרָה שֶׁל חֻמֵין, עוֹשִׂים עֶשְׂרֵה חִלּוֹת. וְדָא אִיהוּ סֵלַת חִלּוֹת
מִצְוֹת בְּלוּלוֹת בְּשֶׁמֶן. מִי עֶשְׂרוֹנִים, דְּאֵינוֹן יו"ד ה"י וְא"ו ה"י, הוּוּ
עֲבָדִין שְׁלֹשִׁים מִצְוֹת, דְּאֵינוֹן י' י' י'. הֵיא שְׁמָא, וְזִמְנִין אִיהוּ לִימִינָא,
וְזִמְנִין אִיהוּ לְשִׁמְאָלָא, וְזִמְנִין בְּאִמְצַעֵיתָא. רַחֲמֵי מְכַל סְטָרָא,
לִימִינִיהּ וּלְשִׁמְאָלִיהּ.

וְזִמְנִין י' לִימִינָא, וְאֵין פּוֹחַתִין בֵּיהּ מַעֲשָׂרָה מְלַכְיֹת. וְזִמְנִין י'
לְשִׁמְאָלָא, וְאֵין פּוֹחַתִין בֵּיהּ מַעֲשָׂרָה שׁוּפְרוֹת. וְזִמְנִין י'
(דף קע"ט ע"ב) בְּאִמְצַעֵיתָא, וְאֵין פּוֹחַתִין בֵּיהּ מִי זְכוּרוֹנוֹת.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שְׁלֹשִׁים מִצְוֹת. וּמַעֲשָׂרָה שֶׁל חֻמֵין עוֹשִׂים
עֶשֶׂר חִלּוֹת. וְזֵהוּ סֵלַת, (ויקרא ז) חִלּוֹת מִצְוֹת
בְּלוּלוֹת בְּשֶׁמֶן. מַעֲשָׂרָה עֶשְׂרוֹנִים, שְׁהֵם יו"ד
ה"י וְא"ו ה"י, הֵיוּ עוֹשִׂים שְׁלֹשִׁים מִצְוֹת, שְׁהֵם
י' י' י'. שֵׁם זֵה לְפַעְמִים הוּא לְזִמְנִין וּלְפַעְמִים
הוּא לְשִׁמְאָל וּלְפַעְמִים בְּאִמְצַע. רַחֲמֵים מְכַל
צַד, לִימִינוּ וּלְשִׁמְאָלוּ.

וּלְפַעְמִים עֶשְׂרֵה לְזִמְנִין, וְאֵין פּוֹחַתִין בּוֹ
מַעֲשֵׂר מְלַכְיֹת. וּלְפַעְמִים יו"ד לְשִׁמְאָל, וְאֵין
פּוֹחַתִין בּוֹ מַעֲשָׂרָה שׁוּפְרוֹת. וּלְפַעְמִים יו"ד
בְּאִמְצַע, וְאֵין פּוֹחַתִין בּוֹ מַעֲשָׂרָה זְכוּרוֹנוֹת.

וּמִצְדָּא אַחַר הֵיא שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְאֵיל, וּכְוֹלְלַת
י' הַכֶּפֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה י' ה"ה.
לְאֵיל - זֵה ו', שְׁהוּא שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, וְזֵהוּ (במדבר
ט) עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה הַכֶּפֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. וְעוֹד שְׁנֵי
עֶשְׂרוֹנִים - י' י' מִן (בראשית ב) וַיִּצֶר. לְאֵיל - ו'
מִן וַיִּצֶר. וְהֵבֵל א'. י' לְמַעְלָה, י' לְמַטָּה, ו'
בְּאִמְצַע. וְעוֹד שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים - הֵם י' י' י'.

מִצְדָּה אַחַר זֵו - לְהַפְרִישׁ תּוֹדָה. וּרְבּוּתֵינוּ
בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה פְּרֻשָׁה שְׁתוֹדָה עֶשְׂרִים
עֶשְׂרוֹנִים, וּמִתְחַלְקִים עֶשְׂרֵה עֶשְׂרוֹנִים לְחֻמֵין,
וְעֶשְׂרֵה לְמִצְעָה. וּמַעֲשָׂרָה שֶׁל מִצְעָה עוֹשִׂים

עַל פִּי יְיָ יַחֲנוּ וְעַל פִּי יְיָ יִסְעוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת יְיָ שְׁמְרוּ. (במדבר ט) דְּכַל
 " אֵיִת לָהּ אַרְבַּע אַנְפִּין, תְּלַת חִיּוּן אֵינּוּן, לְקַבֵּל תְּלַת יוֹדִין,
 וְאַרְבַּע אַנְפִּין לְכָל חֵיהּ, לְקַבֵּל אַרְבַּע אַנְפִּין (כ"א אַתְּוּן) דִּיהוּ"ה, עַל
 פִּי יְיָ יַחֲנוּ וְיִסְעוּ.

שְׁמְרוּ, דָּא שְׂכִינְתָא, דִּנְטָרָא לְאֵינּוּן דְּשִׁמְרֵי שַׁבְּתוֹת וַיָּמִים
 טוֹבִים, דְּבִגִּין כֹּד לָא זָזָה שְׂכִינְהּ מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל שַׁבְּתוֹת
 וַיָּמִים טוֹבִים, וְאַפִּילוּ בְּשַׁבְּתוֹת (כ"א בִּיּוֹמֵי) דְּחַל, אֶלָּא דְּאִיהִי סִגְרַת
 וּמְסַגְרַת בַּהוּן.

וּבְכָל צְלוֹתָא, אִיהִי עוֹלָה לִיהוּ"ה, עַד דְּמַטָּאת לְמַרְכְּבָתָא (דְּחִיּוּן)
 דְּאַבְתָּהּ עֲלֵאִין, דְּאֵינּוּן: גְּדָלָה, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת, דְּאֵיִת
 לְחוּן תְּרִיסַר אַנְפִּין, לְקַבֵּל תְּרִיסַר שְׁבַטִין. וּכְפּוּם דְּאִיהִי אוֹלִיפֶת
 זְכוֹת, עַל אֵלִין מְאִרֵי צְלוֹתִין, וּמְאִרֵי זְכוּוֹן, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא
 דְּאוֹרֵייתָא, הָכִי יַחֲנוּ עַל זְכוּוֹן דְּלְחוּן וְכֵן יִסְעוּ לְגַבְיֵיהוּ. וְהָכִי נְחַתָּא
 שְׁמִירָה לְגַבְיֵיהוּ.

אֵינּוּן דְּעַבְדִּין זְכוּוֹן עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָם, נְחִית קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא
 בְּמַרְכְּבַתִּיהָ דְּעַבְד, וּבְאַרְבַּע שׁוּמְרִין דִּילִיהּ, וּמֵאן דְּעַבִּיד
 זְכוּוֹן שְׂלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָם, נְחִית עֲלֵיהּוּ בְּמַרְכְּבַתָּא דִּילִיהּ.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שְׁמִינֵיעָה לְמַרְכְּבָהּ (שֶׁל הַחַיִּוִּת) שֶׁל הָאֲבוֹת
 הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁהִם: גְּדָלָה, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת.
 שֵׁישׁ לְהֵם שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי פְּנִים כְּנֻגַד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי
 שְׁבַטִים. וּכְפִי שְׁהִיא מְלַמֶּדֶת זְכוֹת עַל אֵלוּ
 בְּעֲלֵי הַתְּפִלָּה וּבְעֲלֵי זְכוֹת בְּכָל מַצְוָה וּמַצְוָה
 מִהַתּוֹרָה – כֹּד יַחֲנוּ עַל זְכוֹת שְׁלָהֶם וְכֵן יִסְעוּ
 לְגַבְיָם, וְכֹד יוֹרְדַת שְׁמִירָה אֲלֵיהֶם.

אֵלוּ שְׁעוֹשִׂים זְכוֹת עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָם,
 יוֹרְד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַרְכְּבוֹתָיו שְׁעוֹשָׁה,
 וּבְאַרְבַּע שׁוּמְרִים שְׁלוּ, וּמִי שְׁעוֹשָׁה זְכוֹת
 שְׂלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָם, יוֹרְד עֲלֵיהֶם

עַל פִּי ה' יַחֲנוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת
 ה' שְׁמְרוּ (במדבר ט). שְׁלָכָל י' יֵשׁ אַרְבַּעַה פְּנִים,
 שְׁלֵשׁ חַיּוֹת הֵן כְּנֻגַד שְׁלֵשׁ יוֹדִין, וְאַרְבַּעַה
 פְּנִים לְכָל חֵיהּ כְּנֻגַד אַרְבַּעַה פְּנִים (אוֹתִיּוֹת) שֶׁל
 יְהוּ"ה, עַל פִּי ה' יַחֲנוּ וְיִסְעוּ.

שְׁמְרוּ – זוּ הִשְׂכִּינָה שְׁשׁוּמְרַת לְאוֹתָם
 שְׁשׁוּמְרִים שַׁבְּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, שְׁבַגְלָל זֶה
 לֹא זָזָה שְׂכִינְהּ מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל שַׁבְּתוֹת וַיָּמִים
 טוֹבִים, וְאַפִּילוּ בְּשַׁבְּתוֹת (בִּיּוֹם) דְּחַל, אֶלָּא
 שְׁהִיא סִגְרַת וּמְסַגְרַת בְּהֵם.

וּבְכָל תְּפִלָּה הִיא עוֹלָה לְשֵׁם יְהוָה, עַד

וְלִרְשִׁיעֵי־נַחִית עָלֵיהוּ בְּעוֹבְדֵי־יהוָה, בְּאִינוֹן שְׂדֵיִן וּמִזִּיקִין וּמִלְאֲכֵי
 חֲבֻלָּה בְּמִרְכַּבְתָּא דְלִהוֹן, לְאַתְפָּרְעָא מִנְהוֹן. (ס"א זכרון שלא על מנת לקבל
 פָּרָס קָדָשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחִית עָלֵיהוּ בְּמִרְכַּבְתָּא דִּילִיָּה וּבְד' חִינוּן דִּילִיָּה. וּמֵאֵן דְּעֵבִיד זְכוּן
 עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרָס נַחִית עָלֵיהוּ בְּמִרְכַּבְתָּא דְּעֵבִד מִמְטְרוֹן וּבְד' שׁוּמְרִין דִּילִיָּה. וְלִרְשִׁיעֵי־
 נַחִית עָלֵיהוּ בְּעוֹבְדֵי־יהוָה, בְּאִינוֹן שְׂדֵיִן וּמִזִּיקִין וּמִלְאֲכֵי חֲבֻלָּה עֲזוֹן וּמִשְׁחִית אִף וְחִיטָּה
 בְּמִרְכַּבְתָּא דְלִהוֹן, לְאַתְפָּרְעָא מִנְהוֹן) פְּתַחוּ מְאֲרֵי מִתְנִיתִין וְאָמְרוּ. וְדֹאֵי הָכֵי
 הוּא, וּפְאָה חוּלְקָד רַעֲיָא מְהִימְנָא. (ע"כ רעיא מהימנא). בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלּוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן

פְּרִשְׁת חֲקַת

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר (במדבר י"ט) זֹאת
 חֲקַת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לֵאמֹר וְגו'. רַבִּי
 יוֹסִי פְתַח, (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. תָּא חַזִּי, מְלִין דְּאוֹרֵי־יִתָּא קְדִישִׁין אִינוֹן,
 עֲלָאִין אִינוֹן, מְתִיקִין אִינוֹן. בְּמָה דְכְּתִיב, (תהלים יט)
 הִנְחֲמָדִים מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְגו'. מָאֵן
 דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאוֹרֵי־יִתָּא, בְּאֵלוֹ קָאִים כָּל יוֹמָא עַל טוֹרָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הַנְּאֻמָּן. (עד כאן רעיא מהימנא). בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
 וְאָמֵן. יְמִלּוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרִשְׁת חֲקַת

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר זֹאת
 חֲקַת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר וְגו'. רַבִּי
 יוֹסִי פְתַח, (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם
 מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בֵּא וְרֵא, דְּכַרִּי
 הַתּוֹרָה הֵם קְדוּשִׁים, הֵם עֲלִיוֹנִים, הֵם
 מִתּוֹקִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים ט) הִנְחֲמָדִים

בְּמִרְכַּבְתּוֹ, וְעַל הַרְשָׁעִים יוֹרֵד עֲלֵיהֶם
 בְּמַעֲשֵׂיהֶם בְּאוֹתָם שְׂדִים וּמִזִּיקִים וּמִלְאֲכֵי
 חֲבֻלָּה בְּמִרְכַּבְתָּם לְהַפְרֵעַ מֵהֶם. (זכיות שלא על מנת
 לְקַבֵּל פָּרָס, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בְּמִרְכַּבְתּוֹ וּבְאַרְבַּע הַחִיּוֹת
 שְׁלוֹ. וּמִי שְׁעוּשָׂה זְכוּיֹת עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרָס, יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בְּמִרְכַּבְתּוֹ שֶׁל
 הָעֵבֶד מִמְטְרוֹן וּבְאַרְבַּעַת הַשׁוּמְרִים שְׁלוֹ. וְלִרְשָׁעִים יוֹרֵד עֲלֵיהֶם
 בְּמַעֲשֵׂיהֶם, בְּאוֹתָם שְׂדִים וּמִזִּיקִים וּמִלְאֲכֵי חֲבֻלָּה עֲזוֹן וּמִשְׁחִית אִף וְחִיטָּה
 בְּמִרְכַּבְתּוֹ שֶׁלֹּהֶם לְהַפְרֵעַ מֵהֶם) פְּתַחוּ בְּעַלְי הַמְּשֻׁנָּה
 וְאָמְרוּ, וְדֹאֵי כֵּךְ זֶה. אֲשֶׁרִי חֲלָקָד רוּעָה

דְּסִינֵי וְקִבִּיל אֲזַרְיִיתָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים כו) הַיּוֹם
הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם. וְהָא אִוְקְמוּהָ חֲבַרְיָא.

כְּתִיב הָכָא זֹאת חֻקֵּת הַתּוֹרָה, וּכְתִיב וְזֹאת הַתּוֹרָה,
מֵה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלָּא רָזָא עֲלָאָה הוּא,
וְהָכִי אִוְלִיפְנָא, וְזֹאת הַתּוֹרָה: לְאַחֲזָאָה כֻּלָּא בִּיחֻדָּא
חַד, וְלֹא אֲבַלְלָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
לְאַשְׁתַּכְּחָא כֻּלָּא חַד. בְּגִינֵי כֵךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה. אֲמַאי
תּוֹסַפֵּת וָא"ו. אֵלָּא הָא אֲתַמַּר, לְאַחֲזָאָה דְכֻלָּא חַד,
כֻּלָּא פְּרוּדָא. וְזֹאת: כֻּלָּל וּפְרֻט בְּחָדָא, דְּכַר וְנוֹקְבָא.
וּבְגִין כֵךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה וְדָאֵי. אֲבָל זֹאת כֻּלָּא תּוֹסַפֵּת
וָא"ו, חֻקֵּת הַתּוֹרָה וְדָאֵי, וְלֹא הַתּוֹרָה, דִּינָא
דְּאֲזַרְיִיתָא, גִּזְרָה דְּאֲזַרְיִיתָא.

תָּא חֲזִי, (במדבר ח) זֹאת אֲשֶׁר לְלוּיִם, וְלֹא וְזֹאת. דִּהָא
מִסְטָרָא דְדִינָא (קִשְׁיָא) קָא אֲתִינִין, וְלֹא מִסְטָרָא

לשון הקודש

בְּקוּדוּשׁ-פְּרוּד-הוּא, לְהַמְצֵא הַכֵּל אַחַד.
בְּגִלְגַּל זֶה וְזֹאת הַתּוֹרָה. לְמַה תּוֹסַפֵּת וָא"ו?
אֵלָּא זֶה נֶאֱמַר לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֵּל אַחַד, לְלֹא
פְּרוּד. וְזֹאת - כֻּלָּל וּפְרֻט בְּאַחַד, זָכָר וּנְקֵבָה.
וּמִשּׁוּם זֶה וְזֹאת הַתּוֹרָה וְדָאֵי. אֲבָל זֹאת כֻּלָּא
תּוֹסַפֵּת וָא"ו, חֻקֵּת הַתּוֹרָה וְדָאֵי, וְלֹא הַתּוֹרָה,
דִּין הַתּוֹרָה, גִּזְרַת הַתּוֹרָה.

בָּא וְרָאָה, (במדבר ח) זֹאת אֲשֶׁר לְלוּיִם, וְלֹא

מִזְהָב וּמִפְּזוּ רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְגו'. מִי
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כְּאֵלוֹ עוֹמֵד כָּל יוֹם עַל הַר
סִינַי וּמִקְבֵּל הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים כו) הַיּוֹם
הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעָם. וְכֵךְ פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים.

כְּתוּב כֵּן זֹאת חֻקֵּת הַתּוֹרָה, וְכְתוּב וְזֹאת
הַתּוֹרָה. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא סוּד עֲלִיוֹן הוּא,
וְכֵךְ לְמִדְּנֵי: וְזֹאת הַתּוֹרָה, לְהִרְאוֹת הַכֵּל
בִּיחֻד אַחַד וְלְהַכְלִיל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל

דִּרְחָמֵי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא כְּתִיב (במדבר ד) וְזֹאת עֲשׂוּ
 לָהֶם וְחָיו. וְדָא בְּלִינְאֵי אַתְמַר, וְאַתְ אַמְרַת זֹאת וְלֹא
 וְזֹאת. אָמַר לִיה, וְדָאֵי הָכֵי הוּא, וְקָרָא מוֹכַח, מָאן
 דְּאַחִיד סָמָא דְמוֹתָא, אִי לֹא יַעֲרֹב בֵּיה סָמָא דְחַיִּי,
 הָא וְדָאֵי יְמוּת. וְעַל דָּא, וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיו, וְלֹא
 יְמוּתוּ, בְּגִין דְּסָמָא דְחַיִּי מְעָרֵב בְּהַדְּיָה, וְזֹאת עֲשׂוּ
 וְחָיו וְלֹא יְמוּתוּ, וְדָאֵי וְזֹאת אַעֲטְרִיד לְהוּ, וְלֹא זֹאת.
 בְּגִינֵי כֵךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ, בְּיַחְוּדָא חַד, בְּיַחְוּדָא
 שְׁלָם, כְּלָלָא דְדַכְר וְנִקְבָּא. ו"ה. זֹאת: ה' בְּלַחְוֹדוּי,
 וְעַל דָּא זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אַבְא וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יַעֲחֵק, הוּוּ
 שְׂכִיחֵי בְבֵי רַבִּי פְנַחֶם בֶּן יֵאִיר, אָמַר רַבִּי פְנַחֶם
 לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַטּוֹתָא מִנְךָ אַנְתְּ דְּאוּקְמֵי עֲלֶיךָ
 לְעֵילָא, וּמִיֶּלֶךְ בְּאַתְגַּלְיָא, מַה דְּלֹא אַתְיְהִיב רְשׁוּתָא
 לְבַר נָשׁ אַחְרָא. בְּפִרְשָׁתָא דָּא אֵימָא מְלַח חֲדַתָּא,

לשון הקודש

יְמַתוּ, וְדָאֵי וְזֹאת עֲרִיד לָהֶם, וְלֹא זֹאת. מִשׁוּם
 כֵּךְ וְזֹאת הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ, בְּיַחְוּד אַחַד, בְּיַחְוּד
 שְׁלָם, כְּלָל שֶׁל זָכָר וְנִקְבָּה. ו"ה. זֹאת – ה'
 בְּלַבְדָּה, וְעַל זֶה זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אַבְא וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
 יַעֲחֵק הָיוּ מְצוּיִים בְּבֵית רַבִּי פְנַחֶם בֶּן יֵאִיר.
 אָמַר רַבִּי פְנַחֶם לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ,
 אַתְהָ שְׁעוּמְדִים עֲלֶיךָ לְמַעְלָה וּדְבַרְיֶךָ בְּגַלּוּי,

וְזֹאת. שְׁהָרֵי מַעַד הַדִּין (חֻקַּשָׁה) הֵם פְּאִים, וְלֹא
 מַעַד הֶרְחָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרֵי כְּתוּב
 (במדבר ד) וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיו. וְזֶה בְּלִינְאֵי נְאֻמָּר,
 וְאַתְהָ אַמְרַת זֹאת, וְלֹא וְזֹאת. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי
 כֵּךְ זֶה, וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ. מִי שְׁאוּחֻז סַם הַמּוֹת,
 אִם לֹא יַעֲרֹב בּוֹ סַם הַחַיִּים, הָרֵי וְדָאֵי יְמוּת.
 וְעַל זֶה, וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיו וְלֹא יְמַתוּ, מִשׁוּם
 שְׁפַם הַחַיִּים מְעָרֵב אִתּוּ. וְזֹאת עֲשׂוּ וְחָיו וְלֹא

אָמַר לִיָּה וּמֵאֵי הִיא. אָמַר לִיָּה זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה.
 אָמַר לִיָּה הִיא שְׁאֵר חֲבֵרֵיָא יֹאמְרוּ. (דף ק"פ ע"א) אָמַר
 לְרַבִּי אֱלֻעָזָר בְּרִיהִי, אֱלֻעָזָר קוּם בְּקִיּוּמְךָ, וְאַיִמָּא מַלְּחָה
 חַד בְּפִרְשֵׁתָא דָּא, וְחֲבֵרֵיָא יִמְרוּן אַבְתְּרִךְ.

קָם רַבִּי אֱלֻעָזָר וְאָמַר, (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל
 עַל הַנְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה לְקַיִים וְגו'. הֵיא קָרָא
 אִית לְאַסְתְּפְלָא בֵּיתָהּ, וְאִי אֵינּוּן קַדְמָאֵי עַבְדֵי הַסְּפָמָה
 דָּא בְּדִינָא דְאֹרִייתָא, וְאָתוּ בְּתֵרָאֵי וּבְטָלוּהָ, אִמָּאֵי
 בְּטָלוּהָ. וְהָא מָאן דְּבִטְלִיל מַלְּחָה דְאֹרִייתָא. כְּאֵלוּ
 חֲרִיב עֲלֵמָא שְׁלִים. וְאִי לָאו אִיהוּ בְּדִינָא דְאֹרִייתָא,
 אֱלָא הַסְּפָמָה בְּעֲלֵמָא, אִמָּאֵי נַעַל הַכָּא.

אֱלָא וְדָאֵי בְּדִינָא דְאֹרִייתָא תָּוּה, וּבְרִזָּא עֲלָאָה
 אַתְעֵבִידַת מַלְּחָה, וּבְגִין דְּהוּוּ קַדְמָאֵי חֲסִידֵי
 זְבָאֵי, מַלְּחָה דָּא אַתְנַלְיָא בִּינְיָהוּ, וּמְדַאסְגִּיָּאוּ חֲתִיבֵי

לשון הקודש

בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּל, וְאִם רֵאשׁוֹנִים אֵלוּ
 עָשׂוּ הַסְּפָמָה זֶה בְּדִין תּוֹרָה וּבָאוּ אַחֲרוֹנִים
 וּבְטָלוּהָ, לְמָה בְּטָלוּהָ? וְהָרִי מִי שֶׁמְבַטֵּל דְּבַר
 תּוֹרָה כְּאֵלוּ הַחֲרִיב עוֹלָם שְׁלֵם? וְאִם זֶה אֵינוֹ
 בְּדִין תּוֹרָה, אֱלָא הַסְּפָמָה בְּעֲלֵמָא, לְמָה
 הַנַּעַל כָּאֵן?

אֱלָא וְדָאֵי בְּדִין הַתּוֹרָה הִיָּה, וּבְסוּד עֲלִיוֹן
 נַעֲשֶׂה הַדְּבַר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהֵיוּ הָרֵאשׁוֹנִים

מִה שְׁלֵא נִתְּנָה רְשׁוּת לְאָדָם אַחֵר, בְּפִרְשָׁה
 זֶה אָמַר דְּבַר חֲדָשׁ. אָמַר לוֹ, וּמַהוּ? אָמַר לוֹ,
 זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה. אָמַר לוֹ, הִנֵּה שְׁאֵר
 הַחֲבֵרִים יֹאמְרוּ. אָמַר לְרַבִּי אֱלֻעָזָר בְּנֵי,
 אֱלֻעָזָר עֲמִיד בְּעַמּוּדָה, וְאָמַר דְּבַר אֶחָד
 בְּפִרְשָׁה זֶה, וְהַחֲבֵרִים יֹאמְרוּ אַחֲרֶיךָ.

קָם רַבִּי אֱלֻעָזָר וְאָמַר, (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים
 בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַנְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה לְקַיִים וְגו'.

בְּעֶלְמָא, אֶתְעֵבִידַת (אֶעְבְּרִי) הָאִי מְלָה בְּגוּוֹנָא אַחְרָא,
 בְּגִין לְאֶתְכַפְּסָא מוֹלִין דְּאֵינוּן בְּרוּזָא עֲלָאָה. (וְהָא אוֹקְמוּהָ).
 תָּא תְּזִי, (שְׁמוֹת א) וַיֹּאמֶר אֶל תִּקְרַב הָלֶם שֶׁל נְעֻלְיָךְ
 מֵעַל רַגְלֶיךָ וְגו'. וְכִי אָמַי נַעַל הָכָא. אֶלָּא
 אֶתְמַר, דְּפָקִיד לִיה עַל אֶתְתָּא, לְאֶתְפְּרָשָׁא מְנָה,
 וְלֵאזְדוּוֹנָא (ס"א בְּאַתָּר) בְּאַתְתָּא אַחְרָא, דְּנִהִירוּ קְדִישָׁא
 עֲלָאָה, וְאִיהִי שְׁכִינְתָּא.

וְהָהוּא נַעַל אוֹקִים לִיה בְּאַתָּר אַחְרָא, (ס"א וְאִיהִי שְׁכִינְתָּא)
 אֶעְבְּרִי לִיה מִהָאִי עֶלְמָא, וְאוֹקִים לִיה
 בְּעֶלְמָא אַחְרָא. וְעַל דָּא, כָּל מַה דִּיהִיב מִיתָא לְבַר
 נָשׁ בְּחֶלְמָא טַב. נְטִיל מָאנִיָּה מִן בֵּיתָא בִּישׁ, כְּגוּן
 סְנַדְלִיָּה. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֶעְבְּרִי רַגְלִיָּה, דְּאֵינוּן
 קְיוּמָא דְּבַר נָשׁ, מִהָאִי עֶלְמָא, וְכַנִּישׁ לֹוֹן לְעֶלְמָא
 אַחְרָא, אֶתְרִי דְּמוֹתָא שְׁאֲרֵי בֵּיה, דְּכֹתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מַה
 יָפוּ פְּעָמֶיךָ בַּנְּעָלִים בַּת נְדִיב. (מָאִי הִיא בַת נְדִיב דָּא בַת אַבְרָהָם

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

קְדוּשׁ עֲלִיוֹן, וְהִיא הַשְּׁכִינָה.
 וְאוֹתָהּ נַעַל בְּאֶרֶז בְּמִקוּם אַחַר, (וְהִיא הַשְּׁכִינָה)
 הַעֲבִירוּהָ מֵעוֹלָם הַזֶּה, וּבְאֶרֶז בְּעוֹלָם אַחַר.
 וְעַל כֵּן, כָּל מַה שְׁנוֹתֵן הַמֵּת לְאָדָם בְּחֵלֶם –
 זֶה טוֹב. לְקַח כְּלָיו מִהַבַּיִת – זֶה רָע, כְּמוֹ
 סְנַדְלוֹ. מִדּוּעַ? כִּי הַעֲבִיר רַגְלָיו, שָׁחַם עֲמִידַת
 הָאָדָם, מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְכַנִּס אֹתָם לְעוֹלָם
 אַחַר, מְקוּם שְׁחֵמוֹת שׁוֹרָה בּוֹ, שְׁכֵתוֹב (שִׁיר ז)

חֲסִידִים צְדִיקִים, הַדְּבָר הַזֶּה הַתְּנַלְהָ בִּינֵיהֶם,
 וּמִשְׁהַתְּרַבּוּ רְשָׁעִים בְּעוֹלָם, נַעֲשֶׂה (הַעֲבִירוּ) דְּבַר
 זֶה בְּצוּרָה אַחֲרַת כְּדֵי לְכַסּוֹת דְּבָרִים שְׁחָם
 בְּסוּד עֲלִיוֹן. (וְהִיא פְּרֻשָׁה)
 בַּא וְרָאָה, (שְׁמוֹת א) וַיֹּאמֶר אֶל תִּקְרַב הָלֶם שֶׁל
 נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ וְגו'. וְכִי לְמַה הִנְעַל כָּאן?
 אֶלָּא נִתְבָּאָר שְׁנוּהָ לּוֹ עַל הָאִשָּׁה לְהַפְרִד
 מִמֶּנָּה, וְלְהַזְדוּג (בְּמִקוּם) בְּאִשָּׁה אַחֲרַת שֶׁל אוֹר

דְּכַתִּיב, (תהלים מ"ז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְלֹא אֱלֹהֵי יִצְחָק) וְרִזָּא
 דְּמִלְחָה בֵּין תַּבְרִיָּיא אִוְהוּ.

וְדָא פִּד מִיתָא נְטִיל לֹון, אַבְל בְּזַמְנָא דְחֵיָּיא שְׁלִיף
 מְסֵאנִיה, וַיְהִיב לְבַר נֶשׁ אַחְרָא, בְּגִין לְקַיָּמָא
 קָיָים, קָא עָבִיד בְּגִזְרָה דְלַעִילָא. נַעַל דְחַלִּיעָה, פְּגִוּוֹנָא
 דְלַעִילָא נַעַל אַחְרָא, וְכֹלָא אַתְר חַד (ס"א כֹּלָא אַתְיַחַד) (נ"א
 רִזָּא חֲדָא).

תָּא חַזִּי, הַהוּא מִיתָא דְאַסְתִּלַּק מִעֲלָמָא בְּלֹא בְּנִין,
 הָאֵי בֵּת נְדִיב לֹא כְּנִישֵׁת לִיה לְהַהוּא בַר נֶשׁ
 לְגַבְהָ, וְאָזִיל לְאַתְרֵדָא בְּעֲלָמָא, דְלֹא אֲשַׁבַּח אַתְר,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עָלֵיה וּפְקִיד לְאַחוּהֵי לְמַפְרַק
 לִיה, לְאַתְבָּא וְלְאַתְתַּקְנָא בְּעַפְרָא אַחְרָא. כְּמַה
 דְכַתִּיב, (איוב לד) וְאָדָם עַל עֵפֶר יָשׁוּב וְאוֹקְמוּהָ.

וְאֵי הַהוּא פְּרוּקָא לֹא בְּעֵי לְקַיָּמָא לְאַחוּהֵי בְּהָאֵי
 עֲלָמָא, בְּעֵי לְמַקְטֵר חַד נַעַל בְּרַגְלֵיה, וְהַהוּא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

בֹּא וְרֵאדָה, אוֹתוּ מֵת שֶׁהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם בְּלֹא
 בְּנִים, בֵּת נְדִיב זֶה לֹא כּוֹנֵסֵת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ,
 וְהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת מְטַרְד בְּעוֹלָם, שְׁלֹא מוֹצֵא
 מְקוֹם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו, וּמְצוּהָ
 לְאַחֲיוּ לְגַאֵל אוֹתוֹ, לְשׁוּב וְלְהִיּוֹת מְתַקֵּן
 בְּעַפְרָא אַחֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב לד) וְאָדָם עַל
 עֵפֶר יָשׁוּב, וּפְרָשׁוּהָ.

וְאִם אוֹתוֹ גּוֹאֵל לֹא רוֹצֵה לְהַעֲמִיד אֶת אָחִיו

מִה יָפוּ פְּעַמֵּיךְ בְּנַעֲלִים בֵּת נְדִיב. (מדי בֵּת נְדִיב? זֶה
 בֵּת אַבְרָהָם, שְׁכֻתוֹ (תהלים מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם,
 וְלֹא אֱלֹהֵי יִצְחָק) וְסוּד הַדְּבָר הוּא בֵּין הַחֲבֵרִים.
 וְזֶה בְּשֵׁהִמֵּת לֹוֹקֵת אוֹתָם. אַבְל בְּזַמְנָא שֶׁחֵי
 שׁוֹלֵף נַעַל וְנוֹתֵן לְאִישׁ אַחֵר כְּדֵי לְקַיָּם
 בְּרִית, עוֹשֶׂה בְּגִזְרָה עֲלוּיֹנָה. נַעַל שֶׁל חַלִּיעָה,
 כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה נַעַל אַחֵר, וְהַכֹּל מְקוֹם אַחַד

אֶתְתָּא דְתִשְׁרִי לִיהּ וּמִקְבְּלָא לְהֵהוּא נַעַל לְגַבְהַּ.
 אִמְאִי נַעַל. אֵלָא בְּגִין דְתֵהוּא נַעַל בְּגִין מִיתָא הוּא
 (ס"א בְּגִין דְתֵהוּא נַעַל קִיּוּמָא דְמִיתָא הוּא בְּהַאי עֲלָמָא), וְאֶתְיָהִיב בְּרַגְלֵיהּ
 דְתִיָּא אַחוּזָהּ, וְאֶתְתָּא מִקְבְּלָהּ לְהֵהוּא נַעַל לְגַבְהַּ,
 לְאַחוּזָהּ דְהָא הֵהוּא מִיתָא בִּין תִּיָּא אַחוּזָהּ
 בְּעוֹבְרָא דָא.

וְהוּא בְּהַפּוּכָא מִתְהוּא נַעַל דְנָטִיל מִיתָא מִתִּיָּא,
 וְהִשְׁתָּא תַּאי נַעַל נָטִיל תִּיָּא מִמִּיתָא,
 וּבְתֵהוּא נַעַל הֵהוּא מִיתָא אָזִיל בִּין תִּיָּא, (נ"א וּבְעֵי נַעַל
 דְתֵהוּא מִיתָא דָא אָזִיל בֵּיהּ בְּמִינוּחֵי) וְאֶתְתָּא נִטְלָא לִיהּ לְגַבְהַּ,
 לְאַחוּזָהּ דְתֵהוּא אֶתְתָּא עֲטָרַת בְּעֵלְהּ, נִטְלָא לִיהּ
 וּמִקְבְּלָא לִיהּ לְגַבְהַּ.

וּבְעֵי לְבַטְשָׂא לִיהּ לְהֵהוּא נַעַל בְּאַרְעָא, לְאַחוּזָהּ
 דְשָׁכִיף גּוּפִיהּ דְתֵהוּא מִיתָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

מִתְחִי, וְכַעַת נַעַל זֵו לֹקַחַת הַחַי מִן הַמֵּת,
 וּבְאֻתָּהּ נַעַל אוֹתוֹ הַמֵּת הוֹלֵךְ בֵּין הַחַיִּים,
 (וְצָרִיף נַעַל שֶׁל הַמֵּת הַזֶּה הוֹלֵךְ בּוֹ בַחַיִּים) וְהָאִשָּׁה לֹקַחַת
 אוֹתָהּ אֵלֶיהָ, לְהִרְאוֹת שְׂאוֹתָהּ אִשָּׁה (מְשֻׁלִּי
 יב) עֲטָרַת בְּעֵלְהּ, לְקַחְתָּהּ אוֹתָהּ וּמִקְבְּלַת
 אוֹתָהּ אֵלֶיהָ.

וְצָרִיף לְהַכּוֹת בְּאוֹתָהּ נַעַל בְּאַרְזֵי, לְהִרְאוֹת
 שְׂשׂוּכָהּ גּוּף אוֹתוֹ הַמֵּת. וְהַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּעוֹלָם הַזֶּה, צָרִיף לְקַשֵּׁר נַעַל אַחַת בְּרַגְלוֹ,
 וְאוֹתָהּ אִשָּׁה שְׂתִשְׁרָה אִתּוֹ, מִקְבְּלַת אֵלֶיהָ
 אוֹתָהּ נַעַל. וְלָמָּה נַעַל? אֵלָא מְשׁוּם שְׂאוֹתָהּ
 נַעַל הִיא בְּגַלְלַת הַמֵּת (מְשׁוּם שְׂאוֹתָהּ נַעַל הִיא קִיּוּם הַמֵּת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה), וְנִתְּנָה בְּרַגְלֵי אַחִיו הַחַי, וְהָאִשָּׁה
 מִקְבְּלַת אֵלֶיהָ אוֹתָהּ נַעַל, לְהִרְאוֹת שְׂאוֹתוֹ
 מֵת חוֹר לְבֵין הַחַיִּים בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה.

וְהוּא בְּהַפּוּךְ מֵאוֹתָהּ נַעַל שְׁלֹקַחַת הַמֵּת

הוא לְזִמְנָא דָּא, אוּ לְבִתְרָ זִמְנָא, חַיִּים עָלֶיּהּ, וַיִּקְבַּל
 לִיהָ לְעֵלְמָא אַחְרָא. תּוּ בְּטִשׁוּתָא דְהָהוּא נֶעַל בְּזָדָא
 (כ"א מִידָא) דְּאַתְתָּא לְאַרְעָא לְאַחְזָא, דְּהָא יִתְבְּנִי הָהוּא
 מִיְתָא בְּעַפְרָא אַחְרָא דְהָא עֵלְמָא, וְהִשְׁתָּא יִתּוּב
 לְעַפְרִיהָ דְהָזָה מִתְּמָן בְּקַדְמִיתָא, (אֲכַדְיִן יִתּוּב לְעַפְרִיהָ) וַכִּדְיִן
 הָהוּא אֶתְתָּא תִּשְׁתְּרִי לְמַעַבְד זִרְעָא אַחְרָא, וְאוּקְמוּתָּא.
 תָּא חַיִּי, עַל דָּא מָאן דְּבָעֵי לְקַיְימָא קַיִּים, נָטִיל
 נֶעְלִיחָ, וַיְהִיב לְחֻבְרִיהָ, לְקַיְימָא עָלֶיּהּ קַיְימָא.
 (דְּבַת נָדִים) הָדָא הוּא דְבְתִיב, וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל
 הַגְּאוּלָּה. מָאֵי וְזֹאת. קַיְימָא שְׁלִים בְּכֹלָא. לְפָנִים
 בְּיִשְׂרָאֵל, כִּד חֲזוּ צְנוּעִין קַדִּישִׁין. לְקַיִּים כֹּל דְּבַר, כֹּל
 דְּבַר מִמֶּשׁ, דְּהָא דָּא הוּא קַיְימָא. וַכִּדְיִן וְזֹאת
 הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְדָאֵי. דְּלֹא תִימָא דְהַסְכְּמָה
 בְּעֵלְמָא הוּא, וּמַדְעַתִּיהוּ עַבְדֵי לָהּ, אֶלָּא קַיְימָא
 עֵלְמָה הוּא, לְמַתְּוֵי עוֹבְדֵיהוֹן בְּרָזָא דְלַעִילָא.

 לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

נוטל נַעְלוּ וְנִתְּנָן לְחֻבְרוּ לְהַעֲמִיד עָלֵינוּ בְּרִית.
 (שַׁבַּת נָדִים) זְהוּ שְׁכַתּוּב וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל
 הַגְּאוּלָּה. מַה זֶה וְזֹאת? בְּרִית שְׁלָמָה בְּכֹל.
 לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁחֲזוּ צְנוּעִים קְדוּשִׁים.
 לְקַיִּים כֹּל דְּבַר, כֹּל דְּבַר מִמֶּשׁ, שֶׁחֲרִי זְהוּ
 הַעֲמִידָה. וְאֵי – וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְדָאֵי.
 שְׁלֹא תֵאמַר שֶׁהַסְכְּמָה בְּעֵלְמָא הוּא,
 וּמַדְעַתְּם עָשׂוּ אוֹתָהּ, אֶלָּא הַעֲמִידָה עָלֵינוּ

בְּזִמְנָא זֶה אוּ לְאַחַר זִמְנָן יְחוּם עָלֵינוּ וַיִּקְבַּל אוֹתוֹ
 לְעוֹלָם אַחֵר. עוֹד הַכָּאָה שְׁל אוֹתָהּ הַנֶּעַל בִּיד
 (מִדְּרָא) שְׁל הָאִשָּׁה לְאַרְצָא, לְהִרְאוֹת שׁוֹבְנָה
 אוֹתוֹ הַמַּת בְּעַפְרָא אַחֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכַעַת
 יָשׁוּב לְעַפְרוּ שְׁהִיָּה מִשָּׁם בְּהַתְּחַלָּה, (וְאֵי לְשׁוֹב
 לְעַפְרוּ) וְאֵי אוֹתָהּ אִשָּׁה תִּתֵּר לְעִשׂוֹת זִרְעָא אַחֵר,
 וְכִד פְּרִשׁוּתָּהּ.

כֹּא וְרָאָה, עַל כִּד מִי שְׂרוּצָה לְהַעֲמִיד בְּרִית,

כִּיּוֹן דְּאַסְגִּיאוּ חֵיבִין בְּעֵלְמָא, כְּפִיאוּ מְלָה בְּגוּוּנָא
אַחְרָא, בְּכַנְפָא דְּמַלְבוּשָׁא, וְהָאֵי מַלְבוּשָׁא הִיא
תְּקוּנָא עֲלָאָה, וְרוּא דְּמְלָה, (דברים כג) וְלֹא יִגְלֶה כְּנָף
אָבִיו כְּתִיב. (דף ק"ט ע"ב).

זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה. (במדבר יט) זֹאת: דָּא אֶת קַיִמָא,
דְּלֹא אֶתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא (וכד אֶתְפָּרַע דָּא כְּלָא) דְּאַקְרִי
זֶה. וּמְנוּקְבָא עֵייל לְדַכְר. וְעַל דָּא, שְׁמוּ"ר וְזִכּוּ"ר
בְּחֻדָּא מִתְחַבְּרִין. חֻקַּת הַתּוֹרָה, חֵק הַתּוֹרָה מִיּוֹבְעֵי לִיּוֹה,
מָאֵי חֻקַּת.

אַלְא חֻקַּת וּדְאֵי, וְאַוּקִימָנָא, ה' ד' תּוֹת (נ"א חק) וְהָא
אֶתְמַר. אֲבָל ת', הוּא ד' וְנ' מְחַבְּר בְּחֻדָּא.
וְנו"ן הָא אֶתְמַר, נו"ן אֲמָאֵי אֶקְרִי חֵכִי בְּנו"ן. אַלְא,
כְּמָה דְּאֵת אֶמַר (ויקרא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ.
דְּהַשְׁתָּא הִיא בְּאַנְפָּהָא נְהִירִין וְעַבְדָּא אֲוֹנָאָה לְבִנֵי

לשון הקודש

הֵיטָה, לְהִיּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם בְּסוּד שֶׁל מַעֲלָה.
כִּיּוֹן שֶׁהִתְרַבּוּ רְשָׁעִים בְּעוֹלָם, כְּסוּ הַדְּבָר
בְּגוּן אַחַר, בְּכַנְפֵי הַמְּלָבוּשׁ, וְהַמְּלָבוּשׁ הַזֶּה
הוּא תְּקוּנָא עֲלִיוֹן. וְסוּד הַדְּבָר – כְּתוּב (דברים כג)
וְלֹא יִגְלֶה כְּנָף אָבִיו.
זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה. זֹאת – זוֹ אוֹת הַבְּרִית,
שֶׁלֹּא יִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה (וְכַאֲשֶׁר נִפְרַע זֶה הַכֹּל) שְׁנִקְרָא
זֶה, וְמִהֶנְקֵבָה עוֹלָה לְזָכָר. וְעַל זֶה שְׁמוּ"ר

וְזִכּוּ"ר מִתְחַבְּרִים בְּאַחַד. חֻקַּת הַתּוֹרָה?! חֵק
הַתּוֹרָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה חֻקַּת?
אַלְא חֻקַּת בְּוֹדָאֵי, וּבְאַרְנוּ, ה' הֵיטָה ד' (חק),
וְהָרִי נִתְבָּאָר. אֲבָל ת' הוּא ד' וְנ' מְחַבְּרִים
בְּאַחַד. וְנו"ן הָרִי נִתְבָּאָר, נו"ן לְמָה נִקְרָאת
כְּדָּ בְּנו"ן? אַלְא כְּמוֹ שְׁנִיאָמַר (ויקרא כה) וְלֹא
תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. שְׁפַעַת הִיא בְּפָנִים
מְאִירוֹת וְעוֹשָׂה אֲוֹנָאָה לְבִנֵי אָדָם, וְאַחַר כְּדָּ

נָשָׂא, לְבַתָּר מִחַיָּא בְּחַיָּא, וְשָׂצִי וְקָטִיל (משלי ל) וְאָמְרָה
 לֹא פָעַלְתִּי אֲוֹן. וְעַל דָּא הָכִי אַקְרִי בְּנוּן, דְּאִתְמַר
 עָלֶיהָ. ת' כִּלְא בְּחַדָּא דְלִ"ת נַוִּין. ד' נַוִּין דְלִ"ת רִי"ש
 (ה"א ה"א) (נַוִּין רִי"ש), רִי"ש וְדָלְ"ת חַד מְלָה הוּא. וּבְאִתְנוּן
 גְּלִיפִין אֵינּוּן חֻק וְת (ס"א אֵינּוּן חֻק וְת) וְכִלְא חַד מְלָה.

דְּבַר אַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה, הֵיא פָּרָה
 לְדַכְּיוּתָא קָא אֲתִיָּא. לְדַכְּאָה לְמַסְאֲנִי. פָּרָה
 דְּקַבִּילַת מִן שְׂמָאֲלָא. וּמֵאן הוּא לְשְׂמָאֲלָא. שׁוֹר.
 בְּמָה דְאִתְ אָמַר, (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְׂמָאֵל. אֲדַמָּה,
 סוּמְקָא כְּוֹרְדָּא. דְכְתִיב, (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
 חַחוּחִים. אֲדַמָּה: גְּזֵרַת דִּינָא.

רעיא מהימנא

פָּרָה אֲדוּמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם וְגו', אָסוּר לְחַרוּשׁ בְּשֶׁפֶת
 חֲרִישָׁה דְשׁוֹר, דְּאִתְמַר (תהלים קכט) עַל גְּבִי חָרְשׁוֹ חוֹרְשִׁים.
 וּשְׂכִינְתָא תַתְּאָה, אֵיחִי פָּרָה אֲדוּמָה, מְסַטְרָא דְגַבְוֶרָה. תְּמִימָה
 מְסַטְרָא דְחֶסֶד, דְּאֵיחִו דְרַגְמָא דְאַבְרָהָם, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית יז)

לשון הקודש

מְבַה כְּמוֹ נָחֵשׁ, וּמִשְׁמִידָה וְהוֹרְגַת, (משלי ל)
 וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֲוֹן. וְעַל זֶה כְּדָ גְּקֵרַת
 בְּנוּן שְׂנַאֲמַר עָלֶיהָ. ת' הַכֵּל כְּאַחַד - דְלִ"ת
 נַוִּין. ד' נַוִּין דְלִ"ת רִי"ש (ה"א ה"א) (נַוִּין רִי"ש), רִי"ש
 וְדָלְ"ת דְבַר אַחַד הוּא. וּבְאִתְיוּת חֻקוֹת הֵם
 חֻק וְת, וְהַכֵּל דְבַר אַחַד.

דְּבַר אַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה. פָּרָה
 זוּ בְּאָה לְטַהַר. לְטַהַר לְטַמְאִים. פָּרָה

שְׂמַקְבֵּלַת מִהַשְׂמָאֵל. וּמִי הוּא לְשְׂמָאֲלָא שׁוֹר,
 כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְׂמָאֵל.
 אֲדַמָּה - סְמוּקָה כְּשׁוֹשְׁנָה, שְׂכֵתוּב (שיר ב)
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין חַחוּחִים. אֲדַמָּה - גְּזֵרַת הַדִּין.

רעיא מהימנא

פָּרָה אֲדַמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם וְגו'.
 אָסוּר לְחַרְשׁ בְּשֶׁפֶת חֲרִישָׁה שֶׁל שׁוֹר,
 שְׂנַאֲמַר (תהלים קכט) עַל גְּבִי חָרְשׁוֹ חוֹרְשִׁים.

הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָּמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם, מִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל, מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָא עֲלָאָה, דְּאִיְהִי חִירוֹ. בְּאַתֵּר דְּאִיְהִי שְׁלֵטָא, וְהָזֵר הַקָּרֵב לִית רִשׁוֹ לְסְטָרָא אַחֲרָא לְשְׁלֵטָאָה. לֹא שָׁטָן, וְלֹא מִשְׁחִית, וְלֹא מְלַאךְ הַמּוֹת, דְּאִינוּן מִסְטָרָא דְגֵיהֶנָם. (ע"כ רעיא מהימנא).

תְּמִימָה, מָאי תְּמִימָה. כְּמָה דְתַיְינֵן, שׁוֹר תָּם וְשׁוֹר מוּעָד. שׁוֹר תָּם דִּינָא רַפִּיָּא. שׁוֹר מוּעָד דִּינָא קִשְׂיָא. אוֹף הָכָא תְּמִימָה דִּינָא רַפִּיָּא, גְּבוּרָה תַתְּאָה, דָּא הִיא תְּמִימָה. גְּבוּרָה עֲלָאָה, דָּא הִיא דִּינָא קִשְׂיָא, וְהִיא יַד הַחֻזְקָה תְּקִיפָא.

אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שיר השירים ד) כְּלָךְ יִפָּה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל. עַל כְּתִיב, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמואל ב כג) וַיֵּנָאם הַגִּבּוֹר הַיּוֹקֵם עַל. מָאי טַעֲמָא. בְּגִין דְּהִיא שְׁלוּמֵי אַמּוּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעָלֶיהָ לֹא הִיא אֶלָּא עִמָּה. אֲשֶׁר לֹא

לשון הקודש

תְּמִימָה, מַה זֶה תְּמִימָה? כְּמוֹ שֶׁשְׂנִינּוּ, שׁוֹר תָּם וְשׁוֹר מוּעָד. שׁוֹר תָּם דִּין רַפָּה. שׁוֹר מוּעָד דִּין קִשְׂיָה. גַּם כִּךָ תְּמִימָה דִּין רַפָּה, גְּבוּרָה תַחְתּוֹנָה, זוֹהִי תְּמִימָה. גְּבוּרָה עֲלִיוֹנָה, זֶהוּ דִּין קִשְׂיָה, וְהִיא יַד הַחֻזְקָה תְּקִיפָה.

אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ד) כְּלָךְ יִפָּה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל, עַל כְּתוּב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל-ב כג) וַיֵּנָאם הַגִּבּוֹר הַיּוֹקֵם עַל. מַה הַטַּעַם? מִשׁוֹם

וְשְׂכִינָה תַחְתּוֹנָה הִיא פָּרָה אֲדָמָה - מַעַד הַגְּבוּרָה. תְּמִימָה - מַעַד הַחֶסֶד, שֶׁהוּא דְרָגַת אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ (בראשית י) הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָּמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם - מַעַד הָעֵמוּד הָאֲמְצָעִי. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל - מַעַד שְׂכִינָה עֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא חֲרוּת. בְּמָקוֹם שֶׁהִיא שׁוֹלְטָת, וְהָזֵר הַקָּרֵב אֵין לוֹ רִשׁוּת לְצַד הָאַחַר לְשַׁלֵּט, לֹא שָׁטָן וְלֹא מִשְׁחִית וְלֹא מְלַאךְ הַמּוֹת, שֶׁהֵם מַעַד הַגֵּיהֶנָם. (ע"כ כַּאן רעיא מהימנא).